

DNMI - RAPPORT

DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT
POSTBOKS 320 BLINDERN 0314 OSLO 3
TELEFON : (02) 60 50 90

ISBN
RAPPORT NR.
28/85 KLIMA
DATO
21.06.1985

TITTEL
132 KV KRAFTLEDNING GISKEMO - KJELBOTN IS - OG VINDLASTER

UTARBEIDET AV
SVEIN M. FIKKE

OPPDRAAGSGIVER
TRON HORN A/S FOR TAFJORD KRAFTSELSKAP
OPPDRAAGSNR. 1340 - DJa/ahlj

SAMMENDRAG
Traséen er vurdert ut fra kart, tidligere rapporter og driftserfaringer. På parallelstrekningen med 132 kV ledningen Giskemo - Alvestad er vindhastigheten øket litt. Største laster er i Bjønnskaret, der islasten er satt til 8 kg/m og maksimal vind 40m/s.

UNDERSKRIFT
<u>Svein M. Fikke</u>
Svein M. Fikke
SAKSBEHANDLER
<u>Bjørn Aune</u>
Bjørn Aune
FAGSJEF

132 KV KRAFTLEDNING GISKEMO - KJELBOTN
IS- OG VINDLASTER

1. INNLEDNING

Vurderingen av vind- og isingsforhold langs traséen for ny 132 KV kraftledning Giskemo - Kjelbotn ble bestilt av Tron Hørn A/S den 29.03.85 på vegne av Tafjord Kraftselškap (vedlegg 1). Oppdraget kommer inn under gjeldende avtale mellom Elektrisitetsforsyningens Forskningsinstitutt (EFI) og DNMI om klimatiske belastninger på kraftledninger.

Tidligere har DNMI/EFI gitt is- og vindlaster for 132 KV ledningene Tafjord - Giskemo - Alvestad - Nørve i brev til Tron Horn A/S datert 16.12.1975 og 21.12.1976.

Traséen er ikke synfart, og denne rapporten er utarabeidet vesentlig på bakgrunn av kart og driftserfaringer for området i tillegg til generelle meteorologiske forhold.

2. NEDBØR OG SNØBELEGG

Traséen er bare utsatt for nedbøris i form av snøbelegg. Derfor skal vi diskutere litt nærmere nedbørekstremene i vinterhalvåret. De generelle nedbørforholdene er omtalt i DNMs brev av 16.12.1975. For ordens skyld nevnes her at årsnormalene for nedbørstasjonen Ørskog (4 moh.) er 1493 mm og for værstasjonen Hjelvik i Romsdal (21 moh. mellom Vikebukt og Vågstranda i Rauma kommune) 1380 mm.

Det er høye nedbørintensiteter om vinteren som har størst betydning for dannelsen av snøbelegg. Det eksisterer ikke pålitelige modeller for omregning til islaster, men nedbørintensitetene blir brukt som hjelpemiddel i vurderingen.

Tabellene 1 og 2 viser de største nedbørhøydene som er målt på stasjonene Ørskog og Hjelvik i Romsdal siden 1957 og 1973 henholdsvis. I de tilfellene i oktober-desember der det er målt

70 mm eller mer på ett døgn i Ørskog, har temperaturen vært omlag 8-10°C, altså alt for høy til å gi snøbelegg i det aktuelle området. Sjansen for nedbør på denne ledningen er størst når temperaturen er rundt 2-4°C. Temperaturen i 400-500 m høyde vil være 2-3° lavere. Døgnnedbørhøyden kan i slike tilfeller komme opp i 40-50 mm. Erfaringsmessig må det da forventes snøbelegg av størrelsesorden 4-5 kg/m i lavlandet (under 300-400 m) og med linediametre på 2,5-3 cm. Sjansen for snøbelegg øker med høyden, men kan også variere med lokale forhold.

I avsnitt 4 blir islastene for traséen nærmere diskutert.

3. VIND

Tabell 3 viser en frekvensfordeling av samtidige vindretninger og vindstyrker for Vigra. Vi ser at sterk vind (styrke 7 eller mer) forekommer i sektoren S-NØ, mens styrke 9 (liten storm) eller mer bare har kommet fra sektoren SV-V.

De største vindkastene i året for Vigra i en periode på 14 år er bearbeidet m.h.t. sannsynlighetsfordeling av ekstremer. Vindkast med forventet returperiode 50 år er beregnet til 41 m/s. Som hovedregel avtar vindkastene relativt langsomt med avstanden fra kysten. Lokale topografiske forhold kan både svekke og forsterke vinden. I regelen vil vinden øke med høyden.

4. TRASEOMTALE

Trasékartet ergjengitt i figur 1. Traséen følger 132 kV ledningen Giskemo - Alvestad fram til Lebergsfjellet, herfra følger dere en gammel 20 kV ledning gjennom Bjønnskaret og går i skjermet terrenget langs E69 fram til Kjelbotn.

Høyeste punkt på traséen er ca. 480 moh.i Bjønnskaret. Her er ledningen godt skjermet mellom Svarteløkfjellet (562 moh.) i nord og Lebergsfjellet (625 moh.) i sør. Det høyeste punktet på parallelstrekningen med Alvestad-ledningen er på Lebergsfjellet nær mast 30 og ligger ca. på kote 460. Den bestående

ledningen er her dimensjonert for 6 kg/m islast og 34 m/s i vindkomponent normalt på ledningen sammen med 6 cm isdiameter. Maksimal vindhastighet er satt til 35 m/s.

Tafjord Kraftselskap opplyser at de ikke har hatt driftsproblemer på Alvestad-ledningen fram til Lebergsfjellet. Derimot har det vært en del problemer pga. vind på enkelte høytliggende strekninger nærmere Alvestad. Disse problemene er løst ved at enkelte komponenter er skiftet ut. Det er usikkert hvorvidt ~~de~~ svake komponentene skyldes for lavé vindhastigheter.

5. LASTER

Alvestad-ledningen er som nevnt dimensjonert for 6 kg/m islast og 36 m/s i maksimal vindhastighet på parallellstrekningen. Ut fra nedbørforholdene skulle derfor islastene være på den sikre siden. Vinden ser derimot ut til å være litt i underkant, dette er det trolig kompensert for ved en kombinasjon av is og vind. I de senere årene har det ikke vært praktisert kombinasjonslaster når islasten har vært mindre enn 8-10 kg/m.

Is- og vindlaster for den nye 132 kV ledningen Giskemo - Kjelbotn er ført opp i tabell 4. Islasten på 6 kg/m er beholdt på parallellstrekningen, mens vinden er øket noe, særlig over Lebergsfjellet, og kombinasjonslasten er til gjengjeld sløyfet. Gjennom Bjønnskaret blir vinden noe forsterket langs etter ledningen, og for sikkerhets skyld bør islasten økes til 8 kg/m. Her bør en også regne med en kombinasjon av is og vind. På østsiden trappes både is og vindlastene ned igjen. Langs E69 er traséen så godt skjermet at 5 kg/m islast er tilstrekkelig.

Tabell 1.

DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT
KLIMA AVDELINGEN
6080 ØRSKOG
4 M.O.H. OBSERVASJONS PERIODE 01-1957 TIL 12-1984

MAKSIMALE DAGLIGE NEDBØRHØYDER I MM					
J A N U A R			F E B R U A R		
63.2	21.	1983	50.9	6.	1967
58.8	9.	1957	40.4	19.	1962
40.6	8.	1957	39.8	25.	1963
37.8	1.	1984	38.3	26.	1976
35.5	2.	1969	37.2	1.	1981
33.7	10.	1975	36.1	4.	1958
33.2	20.	1958	32.2	20.	1973
33.1	6.	1962	30.0	11.	1984
31.4	3.	1973	29.9	3.	1958
30.6	12.	1981	29.8	21.	1958
A P R I L			M A I		
38.5	12.	1982	44.6	23.	1975
37.2	14.	1973	41.0	22.	1975
31.8	9.	1983	35.7	15.	1973
31.0	17.	1973	33.5	25.	1960
30.5	13.	1962	33.4	1.	1966
27.5	20.	1976	33.2	2.	1958
27.0	10.	1957	30.6	25.	1961
25.0	23.	1974	26.9	13.	1961
25.0	15.	1981	26.5	1.	1979
24.6	18.	1973	26.3	8.	1968
J U L I			A U G U S T		
43.7	28.	1976	65.2	31.	1964
40.4	12.	1967	57.1	13.	1962
37.5	20.	1983	54.2	25.	1978
33.5	3.	1964	51.2	29.	1962
32.5	2.	1957	45.6	21.	1973
31.2	10.	1958	41.3	25.	1959
30.3	30.	1964	39.2	30.	1978
30.0	21.	1964	35.2	31.	1984
28.4	16.	1983	34.5	26.	1978
28.1	2.	1977	34.3	12.	1983
O K T O B E R			N O V E M B E R		
70.7	7.	1957	92.3	25.	1957
61.6	19.	1965	48.0	5.	1974
60.0	7.	1975	46.6	11.	1978
55.1	26.	1974	45.1	24.	1957
54.2	27.	1983	44.2	8.	1964
47.2	20.	1972	42.6	6.	1978
47.1	25.	1970	41.3	3.	1961
45.2	14.	1971	40.5	5.	1981
44.2	10.	1979	38.9	27.	1971
44.0	22.	1983	38.8	18.	1967
ARSOVERSIKT					
106.5	27/12	1975	60.0	7/10	1975
93.7	18/09	1978	58.8	9/01	1957
92.3	25/11	1957	57.1	13/08	1962
70.7	7/10	1957	55.1	26/10	1974
70.0	15/12	1967	54.2	25/08	1978
65.2	31/08	1964	54.2	27/10	1983
63.2	21/01	1983	53.8	3/09	1960
61.6	19/10	1965	51.8	8/09	1966
60.9	29/09	1963	51.5	9/12	1980
60.1	9/03	1983	51.2	29/08	1962
					50.9 6/02 1967
					48.9 19/09 1982
					48.0 5/11 1974
					47.8 19/09 1978
					47.2 20/10 1972
					47.1 25/10 1970
					46.7 20/06 1961
					46.6 11/11 1978
					45.9 6/03 1979
					45.6 21/08 1973

Tabell 2.

DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT
KLIMA AVDELINGEN

6117 HJELVIK I ROMSDAL
21 M.O.H OBSERVASJONS PERIODE 09-1973 TIL 12-1984

MAKSIMALE DAGLIGE NEDBØRSHØYDER I MM

J A N U A R	F E B R U A R	M A R S
44.6 21. 1983	30.4 26. 1976	42.4 9. 1983
36.7 10. 1983	30.1 1. 1981	41.9 6. 1979
36.0 1. 1984	24.5 3. 1983	37.0 29. 1976
35.7 10. 1975	23.1 5. 1981	28.6 2. 1984
30.7 12. 1981	17.6 3. 1981	25.5 1. 1984
30.6 27. 1983	17.5 8. 1979	24.2 28. 1976
25.9 15. 1980	17.2 24. 1982	24.2 2. 1976
25.2 7. 1983	16.0 20. 1978	19.5 5. 1977
24.9 2. 1978	15.5 2. 1980	19.4 5. 1979
23.9 25. 1974	15.3 25. 1976	18.1 13. 1981
A P R I L	M A Y	J U N I
27.0 9. 1983	27.8 28. 1974	18.2 7. 1976
22.7 12. 1982	26.2 22. 1975	16.2 11. 1978
19.4 10. 1982	21.4 1. 1979	15.9 27. 1975
19.4 13. 1984	18.2 23. 1975	15.8 7. 1974
19.3 1. 1975	18.0 11. 1976	15.5 27. 1976
19.1 20. 1976	17.1 6. 1984	15.5 25. 1981
18.8 11. 1974	15.7 30. 1975	15.2 19. 1979
18.8 28. 1982	14.9 25. 1982	14.8 8. 1974
18.4 13. 1982	13.8 2. 1982	14.6 6. 1981
17.5 15. 1984	12.9 7. 1984	14.3 16. 1983
J U L I	A U G U S T	S E P T E M B E R
28.7 20. 1983	65.6 23. 1980	95.8 18. 1978
26.1 28. 1976	35.0 2. 1980	65.9 19. 1982
24.5 2. 1977	32.5 10. 1979	57.6 15. 1980
24.3 18. 1974	28.9 2. 1983	52.2 2. 1976
23.2 28. 1974	27.6 26. 1978	47.2 19. 1978
23.0 15. 1978	26.6 22. 1979	44.3 24. 1983
20.4 13. 1975	26.2 25. 1978	40.3 9. 1973
19.2 16. 1983	25.6 31. 1984	34.7 7. 1976
19.2 16. 1979	25.4 27. 1978	34.2 15. 1975
18.5 21. 1980	25.1 19. 1974	33.0 1. 1984
O K T O B E R	N O V E M B E R	D E C E M B E R
49.8 10. 1979	53.0 6. 1978	42.9 11. 1973
47.8 26. 1974	49.6 20. 1983	41.2 28. 1983
45.5 7. 1975	43.9 5. 1981	40.3 9. 1980
44.8 12. 1984	42.7 11. 1978	38.6 21. 1975
37.3 20. 1980	37.6 3. 1984	38.6 28. 1975
33.0 7. 1978	32.4 25. 1975	37.2 20. 1977
31.9 27. 1983	32.0 5. 1974	36.5 17. 1977
31.7 21. 1984	31.3 21. 1980	36.0 30. 1980
28.2 13. 1980	28.1 3. 1978	36.0 27. 1975
27.6 25. 1978	27.7 27. 1973	34.8 31. 1975
ARSOVERSIKT		
95.8 18/09 1978	45.5 7/10 1975	40.3 9/09 1973
65.9 19/09 1982	44.8 12/10 1984	40.3 9/12 1980
65.6 23/08 1980	44.6 21/01 1983	38.6 21/12 1975
57.6 15/09 1980	44.3 24/09 1983	38.6 28/12 1975
53.0 6/11 1978	43.9 5/11 1981	37.6 3/11 1984
52.2 2/09 1976	42.9 11/12 1973	37.3 20/10 1980
49.8 10/10 1979	42.7 11/11 1978	37.2 20/12 1977
49.6 20/11 1983	42.4 9/03 1983	37.0 29/03 1976
47.8 26/10 1974	41.9 6/03 1979	36.7 10/01 1983

Tabell 3. Windstatistikk for Vigra 1959-84.

N: antall observasjoner
 C: frekvens av vindstille
 VM: midlere vindhastighet i m/s
 FM: midlere vindstyrke i Beaufort
 OO: retning i dekagrader (36=N, 09=Ø, osv.)
 F: vindstyrke i Beaufort
 ND: frekvens av alle obs. innen hver sektor
 FDM: midlere vindstyrke for hver sektor
 NF: frekvens av alle obs. for hver vindstyrke

VIGRA	YEAR	1959 1964												
		-												
HRS. 06,12,18 GMT		N=28491 C= 2.3% VM= 5.4M/S FM=3.3 B												
DD	F:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ND FDM
36N	0.5	1.0	1.2	0.7	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	4.0	3.0			
03	0.5	1.3	1.6	1.8	0.7	0.3	0.0	0.0	0.0	6.3	3.3			
06	1.0	2.8	5.2	5.1	1.6	0.6	0.0	0.0	0.0	16.2	3.3			
09E	0.7	1.1	0.6	0.3	0.1	0.0				2.8	2.3			
12	0.7	1.3	2.5	2.7	0.7	0.1				8.0	3.2			
15	0.8	3.2	5.2	2.7	0.4	0.0				12.3	2.9			
18S	0.6	2.1	2.6	2.2	0.7	0.2	0.0	0.0	0.0	8.4	3.1			
21	0.4	0.9	2.4	3.8	1.9	0.9	0.3	0.1	0.0	10.7	3.9			
24	0.6	1.2	3.0	4.3	2.4	1.2	0.3	0.1	0.0	13.3	3.9			
27W	0.4	1.0	1.9	2.1	0.8	0.5	0.2	0.0	0.0	7.0	3.6			
30	0.6	1.4	1.2	0.8	0.4	0.3	0.1	0.0	0.0	4.8	3.1			
33	0.4	1.2	1.0	0.6	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	3.8	3.0			
NF	7.2	18.4	28.2	27.4	10.4	4.6	1.0	0.3	0.0	0.0	0.0			

FREQUENCY OF MAX WIND FORCE BETWEEN THE HOURS OF OBSERVATION

													C
19-07	0.2	1.8	25.2	33.9	18.6	12.7	5.0	2.1	0.5	0.1	0.0	0.0	
07-13	0.1	2.8	31.1	34.3	16.8	9.8	3.5	1.2	0.3	0.0	0.0	0.0	
13-19	0.1	2.1	27.2	35.8	19.0	10.3	3.9	1.2	0.3	0.0	0.0	0.0	

Tabell 4. Is- og vindlaster for 132 kV kraftledning
Giskemo - Kjelbotn.

Symboler: Strekning - punktene 1-6 er avmerket på
trasékart i fig. 1.

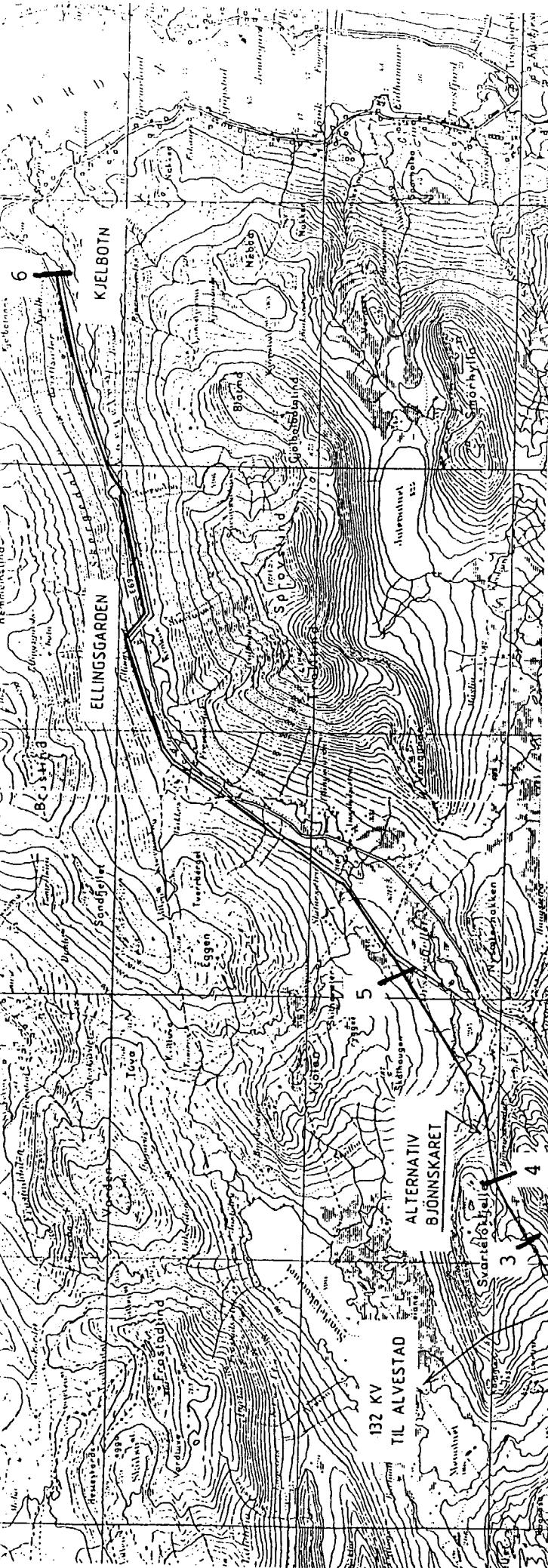
Is - islast i kg/m

v_x - maksimal vindhastighet i m/s

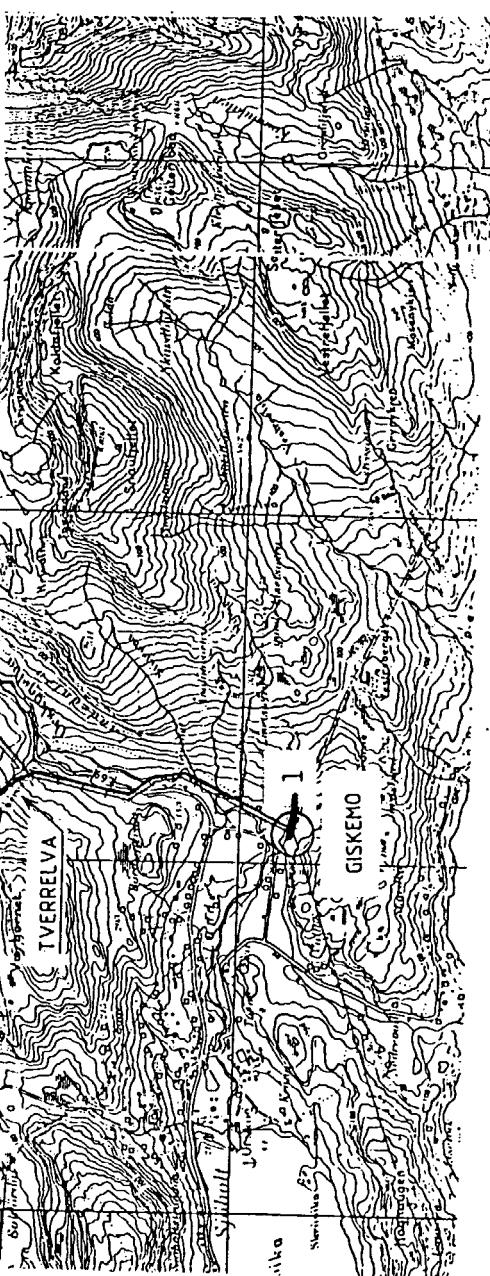
v_n - vindens normalkomponent

v/d - kombinert vidhastighet (v) og isdiameter
(d i cm)

Strekning	Is	v_x	v_n	v/d
1-2	6	38	35	-
2-3	6	40	38	-
3-4	8	38	38	32/6
4-5	6	38	35	-
5-6	5	38	30	-

Figur 1. Trasékart for 132 KV ledning Giskemo - Kjelbotn.
Kartet er forminsket. Punktene 1-6 refererer seg
til tabell 4.

(Inntegnet) Alternativ Bjørnskaret		Tegn. A.S
PROSJEKT	Målestokk	Tegn. A.S
132 KV LINJE	1:50 000	Trac.
GISKEMO - KJELBOTN		Kl.
		Erlatning for:
		TAFJORD KRAFTSELSKAP
		ALESEND
		30610

BYGGETEKNIKK
Landmåling
Kraftledninger
Transformatorstasjoner
Stålkonstruksjoner
Anleggskontroll

TRON HORN A/S

RÅDGIVENDE INGENIØRFIRMA

Ansvarlig Leder: Sivilingeniør Tron Horn

ELEKTROTEKNIKK
Nettplanlegging
Kraftsystemanalyser
Transformatorstasjoner
Termografering

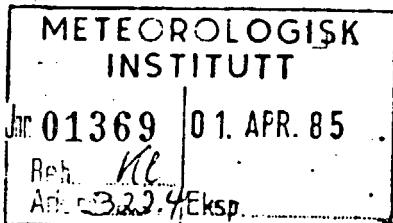
Medlem av
Den norske Ingeniørforening - Rådgivende ingeniørers Forening
Norsk elektroteknisk Forening - Norske elektrisitetsverkers Forening
Conférence Internationale des Grands Réseaux Électriques

Oslo, den 29. mars 1985

Det norske Meteorologiske Institutt
Postboks 320 Blindern
0371 OSLO 3

Deres ref.:

Vår ref.: 1340 - DJa/ahj
(Bes vennligst oppgitt)

**Bestemmelse av klimalaster
132 kV-ledningen Giskemo-Kjelbotn
Tafjord Kraftselskap**

På vegne av Tafjord Kraftselskap ber vi om Deres bistand til fastsettelse av klimalaster for 132 kV-ledningen Giskemo - Kjelbotn.

Tracéen fremgår av vedlagte kartkopi i målestokk 1:50.000. Linetypen skal være Feral 240 med diameter ca. 27mm.

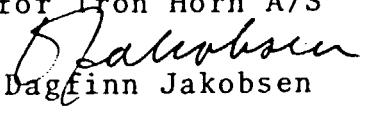
På strekningen Giskemo-Tverrelva skal ledningen bygges på felles master med 132 kV-ledningen Giskemo-Alvestad, og videre, ca. 2 km bygges den parallelt med denne ledningen.

Vi regner med at vi på disse strekningene kan benytte lastene fra 132 kV-ledningen Giskemo-Alvestad.

Fra stedet hvor parallelle føringen slutter følger tracéen en gammel 22 kV-ledning som skal rives, og ca. fra Nysetervannet går den parallelt med 22 kV-ledningen Giskemo-Kjelbotn.

Dersom det skulle være nødvendig med ytterligere opplysninger kan De henvendé Dem til vårt kontor.

Vi håper på et snarlig svar.

Med hilsen
for Tron Horn A/S

Dagfinn Jakobsen

Vedlegg: Kart

gj.part brev: Tafjord Kraftselskap, Spjelkavik